Politika odvetná vůči Kanadě.

Jak minule již jsme oznámili, přijata byla kongresem předloha, prezidenta k započetí politiky odvetné vůči Kanadě oprávňující a jelikož přijata byla na přímý podnět prezidenta, dolila též jeho odvětení a tudíž i v platnost vstoupila.

Článkem 17. smlouvy washingtonské, uzavřené v květnu 1871, ustanoveno bylo, že obdané severní půlkruhu mají týž právo k užívání kanadských kanálů, k jakýmž obdané kanadští oprávněni jsou a sice vztahovati se to mělo dle znění smlouvy hlavně na kanál Wellandský a na kanál sv. Ivo, na druhé straně ctíti se měli obdané kanadští týmže výhodám při užívání amerického kanálu St. Clair Flats, jako obdané Spojených Států. Leč Kanada opomenula úplně tímto závazkem svým vůči Spojeným Státům dostáti a ba, naopak, v přímém odporu se zněním smlouvy požadovala po několik již minulých roků poplatky od všech lodí amerických, kanály těmi plujících a to poplatky dalekovětší, než jaké lodím kanadským ukládány byly. Poplatky, jež placeny býti musely, obnášely plných 20 centů od tuny nákladu — leč poplatek tento týkal se pouze nákladu, pro přístavy americké určeného, neboť, pak-li náklad do přístavu kanadského k vývozu dopraven byl, to povolena srážka 18c. na tuně, tak že ve skutečnosti loďmi kanadskými pouze poplatek 2 ctů. od tuny placen byl. Touto nepřímou cestou vymáháno za každých $5,000, jež za dopravu nákladu, hlavně obilím, do přístavů kanadských placeny byly, plných $50,000 od farmerstva a obchodnictva země naší, a hlavní tíha nespravedlnosti té pociťována na západě a severozápadě, odkudž nejvíce plodin vyváženo bylo. Kanada ani jedinkráte nepokusila se o ospravedlnění tohoto bezpráví, jež vůči zemi naší pácháno bylo a jest věru div, že bezpráví ono vládou naší tak dlouho snášeno bylo a že tak dlouho s požádáním kongresu o oprávnění k provádění politiky odvetné presidentem čekáno bylo. Leč konečně přec míra trpělivosti naplněna byla a nyní pocítí páni Kanaďané účinek vlastního svého léku, neboť nyní měřeno bude občanům kanadským, kanálů amerických požívajícím, touže měrou, jakou dosud občanům americkým, kanály kanadské užívajícím, měřeno bylo.

Rozhodný tento krok administrace naší, o níž dobře známo jest, že v podobných záležitostech žertům nerozumí, spůsobil ovšem v Kanadě nemalý rozruch a ozývaly se hlasy, požadující, aby Kanadou na tento čin vlády americké rázně odpovědino bylo, leč hlasy ty byly dosud ojedinělé a pravděpodobnějším jest, že Kanada záhy uzná, že v neprávu dosud byla a že vyhoví požadavkům této země tím, že na dále zachovávati bude ustanovení smlouvy, před více jak 20 lety uzavřené a jež dosud se strany naší svědomitě zachovávána byla.

Tento krok administrace naší byl úplně oprávněným a kongres zaslouží chválu, že s takovou jednomyslností a beze všeho odkladu předlohu dotýčnou přijal, neboť jedině touto cestou mohou severní naši sousedé k zachovávání práv, občanům našim smlouvami zaručených, přiměni býti, pak-li nemilým pro ně následkům vyhnouti se chtí.

Chcete dobrý lék na léto? Opatřte si Severův lék proti choleře a průjmu.

Tisíce vysvědčení dokazují, že Severův lék proti choleře a průjmu vždycky výtečně působí.

Mějte letního času stále po ruce Severův lék proti choleře a průjmu.

Mnoho set vysvědčení potvrzuje výtečnost Dostalových léků, které jsou k dostání ve všech českých lékárnách a obchodech s léky. Zkuste je.

Na tisíce lidí o vděčnosti uznává, že jim Dostalův lék pomohl od koliky a žaludkových bolestí.

Proč asi dítky tak rády užívají Dostalovy léky? Poněvadž jsou velmi lahodné.

Že Dostalovy léky jsou ty nejlepší, uznává každý, kdo jich jednou zkusil.

Trpíte li bolením hlavy, Dostalovy prášky vám zajisté pomohou.

Proč by i někteří lékaři používali Dostalových léků, kdyby nebyly dobré?

Život J. A. Komenského,

od fed. Dra. G. A. Lindnera. Právě obdrželi jsme novou zásilku. Nevázaný prodáváme za 50 centů.

Jan Amos Komenský, životopisný nástin, k třistaleté památce jeho narození napsal F. Menčík; pouze 25 centů. Tyto dva spisy měly by rozšířeny býti všude, kde památka Komenského v úctě se chová. (8-3

Ceny a mzdy.

Před lednatými mítsíci zvolil finanční výbor senátu ze svého středu užší výbor, v němž zasedali čtyři republikáné (Aldrich, Allison, Hiscock a Jones) a dva demokraté (Harris a Carlisle) s jemuž ustoveno, aby prozkoumal poměr mezi cenami a celním zákonodárstvím. Výbor přibral znamenité statistiky, najmě Carroll D. Wright, general Francis A. Walker, Edward Atkinson, E. J. James a H. C. Adams a minulý čtvrtek podal zprávu, která jest velmi důležitá hlavně ze dvou příčin: jest jednohlasna; rozhodný protivník ochranného cla, Carlisle, úplně souhlasí s rozhodnými ochranáři a za druhé jest vyjádřila, neboť tak ctihodného statistického dokumentu žádný kongresní výbor dosud nevypracoval.

Ve zprávě jest uveden výtoček podrobného vyšetřování za 16 měsíců, od 1. června 1889 do 1. září 1891 a obsahuje: ceny v malém 215 všeobecných spotřeb, jaké byly v tzv. sedmdesáti městech, nalezících se v různých částech země; ceny ve velkém v 7 nejhlavnějších obchodních středech; ceny plodin vzhledem k mzdě 15 hlavních zaměstnání ve výše uvedených 70 městech; výši mzdy v určitém zaměstnání a výkaz, mnoholi tytéž spotřeby v téže době stály ve Velkobritsku a mnoholi na téže práci ve Velkobritsku zaměstnaný dělník a řemeslník vydělal. Ceny v každém případě uvedeny jak byly na 1. každého místce.

Výsledky tohoto vyšetřování nejsou překvapující, však úplně uspokojují zastance ochranného cla. Poukázáno na hlavní tvrzení demokratů, že prohlašování ochranného cla za lupičství jest prapitomým blafem. Všech šest senátorů souhlasí a dokázalo, že ceny spotřeb klesly, tak že clo McKinleyovo nikoliv nezdražilo, nýbrž zlacinělo naše spotřeby. Předmětů jest uvedeno: 60 potravin, 61 šatstva, 6 paliva a svítiva, 34 kovů, 14 dřevěného a stavebního materiálu, 27 spotřeb do kuchyně a pokojů, 7 léků a lučebnin a 5 drobností. Zahrnuje tedy vše, co potřebuje rodina. Porovnání cen uvedeno od 1. června 1889, čili šestnáct měsíců před vejitím v platnost McKinleyova zákona, do 1. září 1891, jedenáct měsíců po přijmutí téhož zákona a dokázáno, že ceny oněch domácích spotřeb klesly v malém o dvě třetiny procenta a ve velkém o jednu třetinu procenta, kdežto cena plodin vystoupla téměř o čtrnáct procent a mzda vystoupla o tři čtvrtiny procenta! Jinými slovy: od zavedení McKinleyova cla dělník kupuje své domácí spotřeby o dvě třetiny procenta levněji a vydělává o tři čtvr. proc. více, než dříve. Připomínáme, že výkaz ten týká se 11. měsíců provádění zákona, kdy následky jeho byly v počátcích; není tedy zlacinění spotřeb a zvýšení mzdy příliš veliké, však pro začátek jest postačující. Hlavním jest, že jest dokázáno.

To doznávají i demokratičtí členové výboru. Vůči takovémuto důkazu bylo by přirozeno očekávat, že lháři z řemesla a strašpytlové ze zvyku přestanou strašit zhoubností ochranného cla, leč—co by si počali? Přiznání pravdy bylo by sice mužné, však lid by prohlídl, uškodili by si mezi nohsledy, zaplašili by naději na vítězství a to nesmí připustit. Povedou svoji až do volby a budouli poraženi, přiznají, buď že i tentokráte se mýlili, nebo že občanstvo není dosti vzděláno, aby je pochopilo. Vol.

Všimněte si dobře.

Ctěný pane Severo! Musím Vám sděliti, že Vaše léky dobře se osvědčily, zvláště váš Plicní balsám, který mne úplně uzdravil. S úctou Frank Hrdina, Medical Lake, Wash. Ctěný pane Severo! Váš Plicní balsám jest výtečným lékem, máme jej stále v domácnosti. Tento plicní balsám jest zde velmi oblíben, neboť každému rychle pomůže. S úctou Karel G. Kašpárek, Cuba, Kan. — *Severův Balsám pro plicní nedůhy* není téměř již potřeba zvláště odporučovati, neboť lék ten jest po celém Soustátí všeobecně znám co nejlepší prostředek proti kašli, kataru hrtanu a průdušnice, zánětu sliznice, záduše, rozedmě plic, nastuzení, chřipce a všem nemocím plicním vůbec. Cena láhve jest 50 centů. Všimněte si dobře při kupování, zdali jest na obalu i na láhvi moje jméno.

W. F. SEVERA,
český lékárník, Cedar Rapids, Ia.

Proč trpět bolením hlavy, když si možno v malé chvilce pomoci Dostalovým práškem proti bolení hlavy.

Nemoce se dostavují neočekávaně a někdy bývá pozdě běžeti teprve pro lék a proto měj každý Dostalův lék proti choleře a průjmu v domácnosti.

Každý jest svým vlastním nepřítelem, kdo trpí různé nemoce žaludkové, střevní neb jiné a nepoužije výtečného léku Dostalova.

Noviny z Čech.

(Překlad nejen z Čech, ale zvláštního upravování.)

Máme my Čechové nepřátel jako máku. A nejdůvodnější naší odpůrcové a nejvytrvalejší jsou zajisté Maďaři a Němci. Zvláštní to hra osudu. Tytéž dva kmeny, které se nemohou doma ani snésti, tytéž kmeny, kteréž na př. v Pešti (mimochodem řečeno, většinou německý zápsel na něž a nadvládu, tytéž jsou stvořeny v útisku všeho, co českého, najmě slovanského.

Nešťastné Čechy!

Co hrůz, co utrpení, krve a slzí již přinesly pro své vykoupení a přece nemohou se domoci ani částečného štěstí!

Svojí polohou dosu, co kříž vražený do říše německé, staly se vítaným soustem pro nenasytný hltan germánský. Teutoné statečně po krásné naší vlasti tolik oblízna i jest obava, buď že sedlají, anebo nadobro zolepnou. Stává se tak každému, kdo z blízka na leklé věci se dívá. A koruna česká, bohatstvím tak zářící, mohla by spůsobiti zolepnutí a snad by i za ně stála. Proto Němci asi jako slepí snaží se strčnouti její drahokamy ve svou bezednou kapsu, jako slepí hubí vše, co českým duchem je prodchnuto, i vše, co česky jen se jmenuje. — Dnes jsou Čechy zemí bojů mezi domácími kmeny.

Jak jinak bývalo druhdy!

Pohlédněme se o několik set let nazpět, čím bývala svatováclavská koruna jindy: Za Sáma a později dle dějin světových připadl Čechům úkol, odrážeti Franky na východě. Ale Němci, když Čechové úkol svůj mistrně provedli, ocitnuvše se v bezpečí, zšedivěli rozpínavost Franků po celém světě, v domněnce, že jejich panovník, posvěcený papežem, má býti panovníkem celého světa.

A tu počali dorážeti nejprvé na Čechy a Slovany polabské, patrně za vděk, že oni jim uchránili jejich existenci před Franky. A jest jisto, že kdyby nebylo Čechů, rozprostírala by se moc německá dnes až k Černému moři, a v tomto německém příboji utonuli by bývali národové balkánští, ale před nimi především Maďaři.

Mají tedy Maďaři odůvodněnou příčinu Čechy ne nenáviděti, ale Čechy ctíti, jich si vysoce vážiti, co svých obhájců, co svých hašt.

Vždyť známo, že i jinak Čechové se o Maďary zasloužili: Slovanská církev česko-moravská rozšířila se z z Čech na Maďary a stala se základem civilisace Maďarů, čehož jest důkazem, že zákony uherské byly původně sepsány v jazyku slovanském a teprve z tohoto jazyka byly překládány do latiny; země maďarská dle českého mravu byla rozdělena na župy a jazyk maďarský po dnes ukazuje, že i hmotná kultura Uher jest založena na příkladě českém! A v příčině té, mají-li si Maďaři Čechův vážiti, rozhodovati by měla pánům v čikoších i ta pravda, že dnes, kdyby český ostrov praskl, octlo by se jim Němectvo v týle i v boku a při nynější rozpínavosti živlu germánského bylo by posunutí jeho Maďarům blíž velice nebezpečno, neboť ony německé žíly, které dnes v Uhrách jsou rozvětveny četně, ale mírně tepou, bojíce se hrůzovlády a terorismu, ony žíly cítíce teplou, vlastní krev bezprostředně u sebe, bušily by odvážlivě ve vlastní nitro maďarské a záhy by podkopaly vrátkou vládu národa vymřelého — národa skoro bez potomků!

A přece Maďaři, kde mohou, štvou proti Čechům, kde mohou, utiskují je. Nejprvé je vyhnali ze země a ze všech úřadů, nyní, co českého, tupí a při tom dávají za sebe českými penězi vyrovnávati společný rakouský dluh!....

Pravdať sice, maďarský odpor nezaráží ještě Čechy přímo, ale my ho cítíme potají jako štdlo v pytli.

Než, páni Maďaři — všeho do času! Vzpomeňte si těchto řádků později.

Bohdá, nadejde doba naší samostatnosti přece a potom uvidíme, kam klesne furor národa bez peněz a bez mládeže!!! (Známoť, že Maďaři hynou — berou podrost matkám Slovenským i násilně a ten přelejvají, jen aby přece měli mládí maďarskou.)

Zápas Čechů s Němci jest přirozenější. Táhne se od nepaměti co červená niť českými dějinami a vzpomínati toho, co bývalo, co dobrého kdy Čechové Němcům prokázali, ač bylo toho hodně, bylo by pošetilostí. Politika nepočítá s vděčností ani na minulost, v politice platí slovo "dnes". Dnes Němci Čechů nepotřebují, dnes jsou jim Češi se svými zaručenými právy překážkou a proto jest marné všecko v Čechách smiřování. Dokud v říši Vilémově panuje bojechtivý panovačný duch, dotud nebude u nás pokoje.

Naši Němci jsou více Němci říšští než rakouští, ba jsou i německější říšští než Němci v říši bez bázně a strachu!

Proto jsou plané tráce o smírování, ať je kdo ta či ona strana, jsou jen jalové povídání, ať je říká kdokoliv a jsou přátelům velká škoda na snížení českého státu a českého národa.

Rakousku vládce se špatně v dvojím, zvláště proto, že má při tom na každé straně ještě dva i tři živly: všude má Slovany, Němce, Italy Maďary.

Proto hledí se jednoho slovanského polu na Slovany; v Čechách, na Moravě a ve Slezsku pomáhá Němcům vše ukázat, na jihu Vlachům.

Ovšem jest otázka, čímž li tím Rakousko dobře. Zcela jistě přece, že nejslavnější historikové usoudili, že Rakousko zůstane Rakouskem jen potud, pokud zůstane směsí národností v sobě obsažených. A pravdy této nelze ničím vyvrátiti, ničím oslabiti. Proto v čas stále a stále zní odevšad, i z konečin zámořských, Rakousku varovný hlas: memento mori!".... Bohudík ještě, že nám Čechům boj a zápas svědčí. Nevěřte snad, že už ani mladočeská akce namnoze nám nedostačuje, že chceme radikálnější, a uvidíte, že tato řeč po skutcích záhy spůsobí, že konservativní směr u nás vymizí. Dnešní nejkonservativnější listy české: "Hlas Národa", "Česká Politika" a někdy i "Čech", píší jako druhdy "Národní Listy", kdežto tyto chýlí se již k radikalismu, ač dosud dosti ostýchavě. A tak brzo bude v Čechách jen strana liberální, ovšem jako bývala vždy a všude dvojí: mírná a radikální.

Též na Moravě spějí věci k tomuto cíli. Strana lidová právě se tvoří bohdá již v příštích volbách aspoň s větší části smete nynější vládní politiky s poslaneckých křesel a dosadí poslance lidové, v nichž záhy, jakož přirozeno, vzmůže se živel radikální. Nelze jinak. Budeli pak vláda pokračovati tím spůsobem jako činila dosud, urychlí ještě běh těchto záležitostí. Pronášejíť tento náhled i nejmírnější listy moravské, píšíce o nedávných událostech při císařských slavnostech v Brně: "Nyní teprve otevřely se nám oči — vidíme, kam spějeme a poznáváme, že jest nejvyšší čas již obrátiti!"

Tak stává se vláda nevědomky a nerada příčinou a šiřitelkou všeho lidového hnutí a nevědomky činí dobře pro stát, neboť vede k životu a k rozkvětu stranu mocnou, kteráž špatnou a strannickou, nevlastenckou pro Rakousko politiku učiní nemožnou a elementy ji provozující ze sedla vyhodí.

Věci spějí tedy dosti rychle k cíli. Taafe jest uondán. Ať úřaduje ještě rok, dva i tři, více ne — padne anebo se dobrovolně vzdá. Ptáme se, co činiti bude jeho nástupce? Taaffeovu politiku provozovati nebude moci, v té učinil mistr autor sám na konci fiasko.... uchýlí-li se na levo, smete jej sloučený do té doby živel slovanský; jestli na pravo, bude míti Němce v týle.

Nezbude jen jedno východisko: rovné právo a svoboda všem v Rakousku žijícím národům. Tato hesla až dosud vždy zvítězila a zvítězí i u nás, byť to i několik let ještě trvati mělo. Co jsou léta pro národy?

Jak dlouho byl marně veden zápas, podobný našemu, v Anglii, a ejhle!.... dnes přivádí se k platnosti. Proto nesmíme ztráceti důvěry, my jí také neztrácíme, jsme odhodláni vydržeti i nejhorší persekuci a v přípravách k boji omládneme! Svědčí nám!

Uhři právě slavili 25leté jubileum korunovace císaře Františka Josefa na krále uherského — my vzdor slavným slibům dočekati se této významné události nemůžeme. Proč? Jest jinak v Uhrách, či snad nemají tam Němců? I mají — v Pešti je Němců víc než Maďarů; ale Uhři jsou Uhři. Nedali se a nedají. A tato neohroženost malého celkem národa zvítězila nad vší státnickou moudrostí, vytrvalost lidu přetrumfla umíněnost vlády.

A to stane se jistě i u nás.

Trapně dojalo všechen český lid, že když statečný rolník Čepek v Brně panovníkem byl osloven, odpověděl, že národ přeje si korunovace, císař beze slova vskočil do kočáru a ujížděl pryč. A zatím soudobné ministři uherští i lid z korunovace uherské se těšili, ji veřejně a slavně všude oslavovali. Dlouho li může potrvati takovýto rozpor? Osten jeho neleží v osobě panovníkově, ale v rádcích jeho, a zlomí se až místo rádců nastoupí mužové nestranní, spravedliví s heslem "Rovné právo — svoboda!"

Tato vláda se k výši osvíceného hesla nevyšpíhá. Tu kritisoval nejlépe poslanec Kramář slovy: "Je na jedné straně k ničemu, ale na druhé je schopna všeho!

Proto spěchna jest opposice národa českého proti této vládě a bude tím spěchnější, čím bude vzdělají.

Nynější vláda hledí se udržeti v sedle štrapky té či oné strana své trojnohé většiny v sálu jíž i tak daleko, že provozuje vetejný trh, prodávajíc a kupujíc. Tak na příklad levici za hlasy pro valutní předlohy zlíbila opět chaná mleta a pej i proti vůli Schoenborneově a proti vůli národa českého přikrout a pokoset se dále trhati českou zem ministerstvem.

Nic nového to. Spíší se to, co jsme prorokovali, ale tu prorokujem dále konsekvence z ministerstvi nového plynoucí. "Pane Taaffe, od nového rozstření české vlasti nebude do valného času daleko!"

Ať si tedy jen Němci a ministerstvo kupčí a handlují, ať šlechetné řemeslo své vedou dále, však národ s nimi za to zatočí podle zásluh.

Není větší hanebnosti, jako hubiti národ osvícený, vzdělaný. Jako zůstane věčnou skvrnou v dějinách Huska jeho zachránci s Poláky, tak věčně a neuvratelně bude lpěti hanba na této vládě, že nejen trpěla, ale že sama se přičinovala, aby český osvícený národ v době své největší kulturní vyspělosti byl zarážen, bezastavce a terrorisován. A to vše učinila tato vláda pro kmen v Čechách slabší, méně vzdělaný a nadaný. Neboť čím vynikli čeští Němci? Kdo jsou jejich velikáni — a kde? Zatím co české jméno vítězí v umění i vědě v celém světě, proslavují se Čechoněmci brutálnostmi na českých menšinách. Důkazy toho jsou v Mostě a volání do boje na nůž proti českým Třebeniem, kde stal se hřích nesmírný: městečko toto, valnou většinou české, oslavilo totiž jubileum svého starosty dr. Paříka a za to bylo dáno od Němců v klotbu a jména těch, kdo o oslavu tuto se přičinili, jsou proskribována jako jména zločinců.

Utěšené to poměry. A lidem tohoto druhu oproti věrnému, pracovitému lidu českému nynější vláda nadržuje;

Či není to nadržování, když bijícího uznává nevinným a zbitého nutí ke smíření? Není to nadržování, když neslyší hlasů utištěných, však za to ve Vídni okázale s brutálními Čechožrouty koketuje, ba na úkor věrných Čechů vyjednává?

Ale dosti o tom! Psali jsme, že míra trpělivosti české spěje k vrcholi, a jest neklamno, že záhy zavzní pánům v ucho hromové: "Kdo proti nám, toho Perun smete!"

Vyčkáváme ještě nějaký čas v záloze, ale jsme připraveni. — — —

Výstava hlupství česko-demokratického tisku.

(Vypravuje pro dobro obecnosti J. A. O.)

I.

Prosím, milý čtenáři, nezlob a nerozčiluj se nad tím názvem podivným, kterýž jsem dal této své stati. Neníť to žádný důkaz, že budu chtít pěstovati snad ve sloupcích sobě věnovaných sprostý tón, nýbrž je to prostě fotografický záchyt mluvy našeho česko-demokratického tisku zde v Americe, když jednají o republikánech.

Nepamatují se staří čtenářové česko-amerických listů, jak se vždy Slavie stavívala "umravnilou" a rozhořčenou, kdykoliv jsem svého času co jediný harcovník republikánismu v boji proti houfu demokratických našinců na tisíc surovostí jednu takovou k jejich původu vrátil? V uražené důstojnosti a "umravnilosti" tu začla ihned štvát lid své církve na takovou "nadávkovou" hrubost, ač jí celé fůry a haldy u svých bratříčků vlastních neráčila pozorovati. Ale čtěte dnes tu bývalou pannenku a uvidíte, že se opravdu v každém smyslu důkladně zdemokratizovala od těch dob co okusila jablka úředního se stromu demokratické patronáže. Nyní již není více "umravnilou" a nečepejří se hrůzou nad vulgarností výrazů cizích, nýbrž sama si hodně ulehčí "od podlahy", aby se nelišila od své ostatní společnosti! Ondy — dne 20. července, 1892 — volala:

Senát Spoj. Států při jednání o pětimilionové půjčce výstavě chicagské vyvedl "pořádnou oslovinu"!

Jindy zase volala: "Náš ex-senátor Spooner jest "Oslus Velikánus" — a slova jako "zvrhlý pachołek republikánské korupce", "republikánští darebáci a zloději", "republikánská prasata, jenž rýjí, aby ne zlechla", neb "republikánští bibci" jsou tam od několika roků tak četna, jako by se byla Slavie stala pařeništěm vší takové drobotiny. Proč bychom si tedy nedovolili zde také jednou promluviti s těmi p. t. ptáky v jejich nejoblíbenějším jazyku? Chci v těchto svých článcích vystavovati na odiv demokratickou nedůslednost a lhavost, totiž pokud se toho dopouští náš vlastní demokratický "Zurnalismus", a to mi tedy budiž odpuštěno, že jsem si "pochutnal" po příkladě Slavie na výrazu u demokratickém hlupství. Ano odpusť mně to, milý čtenáři tím spíše, jelikož si vždy také skutečně dokážu nezvratnými fakty, že ta literatura toma spoltoletra Clevelandova také dle práva náleží!

Podívejme se nejprvé do "Slavie" a vyberme si k tomu její číslo ze dne 13. července, v kterém pojednává spůsobem velmi jádrným o události v železárnách Carnegieových ve státě Pennsylvanii.

Když si, milý čtenáři v tom čísle naznačeném přečteš onen dotčený článek "Dělník v Americe"—objeví se ti tvrzení, že republikánská strana jest proti dělnictvu, kdežto strana demokratická jest pro dělnictvo, dle čehož tedy ovšem každý dělník musí hlasovati pro Clevelanda aby se nedopustil "nelovství". Dále shledáš tvrzení, že cíl republikánské bylo příčinou mnoho krvavého strajku a že tedy jenom odstranění cla to tam zase může uvésti v pořádek. Ještě dále se tam dočteš, milý čtenáři, také následujícího:

Jenom šťastná náhoda, že gavernér Pattison jest pravý demokrat, předešla velikému krveprolití, jelikož odepřel vyslati tam milici aby v obhajobě skébů střílela do lidu. Dělnictvo to tedy nyní ví — pak-li to mnozí dosud nevěděli — kde hledati má soucit, přítelství a ochranu. U republikánů věru ne. Heslem těchto jest: "Jen ťešte tu chátru dělnickou! Jen zabte tu dělnickou holotu!"

Není tu tedy ze všeho tohoz jevným úmysl pouhého štvaní mysle rozrušeného lidu, aby se jako slepé stádo vrhal na demokratickou stranu politické váhy tohoto národa?

Ale nastojte: Slavii se tu něco přihodilo, co ve své zaslepenosti a ve svém demokratickém fanatismu nijakž neočekávala! Ten hodný a dobrý demokratický guvernér Pattison, totiž milici státní v ona místa poslal, dal obsaditi ony dílny, aby zabránil oněm strajkářům z nich koho vyháněti a prohlásil, že tam vojsko to bude tak dlouho, dokud každý dělník v těch závodech, ať uniový neb neuniový, nebude úplně bezpečen!

Nebylo tudíž "hlupstvím", když Slavie té hodnosti demokratického guvernéra tak předčasně a neopatrně spěchala "využitkovati"? Tím, že guvernér onen do Homesteadu milici poslal a strajkujícímu dělnictvu zakázal moci z oněch dílen někoho co skéba násilně vyháněti, postavil se na stanovisko oněch republikánů, kteří svého času v Milwaukee vojskem zamezili takové skutky tamního strajkářům a jež Slavie v tom svém článku za to vrhá před rohy a kopyta svého rozeštvaného stáda! Jak se to tedy nechá rovnati se "zdravým rozumem", když se ta samá Slavie nyní také na toho hodného guvernéra Pattisona tak zuřivě nevrhá a když to přátelství demokratické strany k dělnictvu, dříve vykřičené, neodvolává? Je to poctivé? Je to slušné? Je to čestné vedení politické kampaně?

Každý "rozumný člověk" (podotýkám, že uvozovkované výrazy jsou všude jen kopií ze Slavie).... každý rozumný člověk — pravím — měl a mohl očekávati dne 20. července ve Slavii, že onen svůj štvavý, vášnivý a ukvapený nájezd proti republikánům zase odvolá a že toho svého demokratického Pattisona právě tak zpohlavkuje co "nepřítele dělníků", jako pohlavkovala za stejný čin republikány — ale podívejte se tam do toho čísla ze dne 20. července a vizte jak v něm podává zprávu svému lidu o těch samých událostech! Srovnejte to s prudkostí a výstředností onoho jejího útoku na republikánskou stranu, jejž činila v domněnce, že guvernér tam vojsko nevyšle — a ono se vám musí zhnusiti vědomí, že byste takové perfidii politické měli sloužiti za přípřež!

Ve svém čísle ze dne 13. července praví Slavie, polemisujíc s milwaukým "Sentinelem":

"Myslí-li "Sentinel", že průmysl by nemohl obstát bez práva moci zaměstnávati koho chce a chrániti svůj majetek, když mu úřady ochranu neposkytnou — jsou to zásady republikánského tisku a žádný časopis evropský, který zastává samovládu "vyšších stavů", považujíc lid pracující za otrockou chátru, nemohl by psáti hůře. "Sentinel" jest věrným zrcadlem smýšlení, které republikánskou stranu ovládá; ale tážeme se, může ještě který dělník se zdravým mozkem v lebce hlásiti se k takové straně a podporovati ji?"

Nuže, co tomu říkáš, co tomu řekneš, český lide — "máš li ještě zdravý mozek v lebce"— když nyní vidíš, že guvernér Pattison, ten hodný a "pravý" demokrat, tu obvinu zásadu republikánských "otrokářů" adoptoval a Slavie proto nuž se neroztáhá s ještě zvýšenější zuřivostí? Bude snad mlčet, abys svou "milou Slavii" neuvedl v rozpaky? Pak bys osvědčoval, že's otrok a opravdu nemáš "zdravý mozek v lebce"! A budeš tedy mlčet? Věru, bylo by to nanejvýše zajímavým obrazem ducha našeho českého národa v Americe, když by konečně jednou nabyl odvahy, aby vůči Slavii vindikoval svůj "zdravý rozum"!

"Společnost Carnegieho tvrdí, že může dostati hromadu dělnictva, které by zůstalo za sníženou mzdu pracovalo. To je pravda; kdyby takové dělnictvo nedostala ode, dostane je v Evropě. Ale co tím dokazuje ta společnost? To, že v práci je "svobodný obchod" a že vyšší cíl, jakožto domnělá ochrana pro dělníka je nestydatý humbug — holý podvod, jak prohlašuje platforma demokratická. Jenom dvě věci chrání zde mzdu dělnickou a zaručují dělníku lepší postavení; předně větší nabídka práce, dokud země ještě není přelidněna a lacné půdy hojnost; za druhé a hlavně dělnická organisace zaštítěná v americké svobodě. Ale tuto organisaci právě chtějí rozbíti republikánští dobrodinci k la Carnegie aby dělnictvo vydáno bylo spoutané jejich libovůli."

Ochranné clo je tedy "nestydatý humbug" — "holý podvod", ctěná Slavie? Aj, aj! a jak dlouho už je tomu, co se tím podvodem a nestydatým humbugem stalo? Mluv, mluv, dušinko, když se tě takto táže občan poctivý, aby se ponaučil! Vždyť jsme přece — a není tomu tak dávno! — ve vlastních sloupcích tvého sítěného prostoru čtli, že's sice "pro ten čas" demokratkou — ale že bys ihned tu stranu opustila, kdyby se měla opovážiti sáhat rušivě na soustavu a zásadu cla ochranného! Nuže tedy, cukroušku a drahoušku: ta doba tu je a tedy se neplácej sama tak nemilosrdně přes růžové rtíky — k vůli ženatému Clevelandu! Dej pozor, děvuško, máš již arci na čele tři křížky a jedničku, ale to je nejhorší mládí pro tak švarnou pannenku! Svede tě na kluzkou cestu zásad, padneš a on tě pak nechá sedět v nesnázi jako ondy Pattison s tou svojí milicí! A pomni také na druhdy slavného a ctěného vůdce národa Říegra, kam jej svedly "krásné oči" Taaffovy, když se spustil svých starých zásad! Nemíním to zle, dobrá dušinko, je to moje upřímná rada, protože ta "demokracie" už toho na tomto světě podobného navyváděla hezkou řadu!

Kdyby bylo pravdou co tuto v naduvedeném Slavie praví, bylo by to její milé, ubohé a utiskované dělnictvo v Homestead, Pa., hotovým praštěncem a nemělo by již v lebce ani za máček mozku: neboť ono výslovně hlásá, že by bez takového cla ochranného vůbec neexistovalo a že tedy svému strajku nepřipisuje žádné příčiny celní. Jak se to tu srovnává s těmito výroky Slavie? A demokratický guvernér Pattison také as sotva myslí, že jen organisace spasí dělnictvo — když přišel aby vojskem chránil dělnictvo neuniové!

"Je to pro republikány trpká pilulka" směje se v hlubokosti své radosti naše milá Slavie dáleji, "když uplynuly teprvé čtyry neděle od té chvíle, kdy na republikánské národní konvenci v Minneapolis patron ochrany McKinley neodvratně a nevylíčitelně žehnání své celní nauky až do nebes vynášel — a když tu Carnegie počal válkou svou proti mzdám dokazovati nezvratně, že všechny ty hrůzy pennsylvanské musí býti připsány na účet panující celní politice"."

Zatrolená holčice — jaký to má jazejček, že poznává hořkost pilulky, již polyká republikán! Ale jako ve všem jiném, mýlí se také v tom: "pilulka" ta není hořká, nýbrž není to vůbec ani pilulka, neboť ani Slavie ani kdo jiný posud nedokázali, že by strajk onen byl býval vyvolán cílem zvýšeným a že by to clo McKinleyovo bylo vůbec příčinou k nespokojenosti dělníků. Předně — co se týče tohoto strajku homesteadského — bylo McKinleyem clo sníženo — a za druhé nám sama Anglie, mající "svobodný obchod" ve formě nejdokonalejší, podala právě důkaz, že jest ten tlach Slavie právě jen tlachem.

Právě dnes, když toto píšu, došel sem z Anglie následující telegram:

Londýn, 21. července. V přádelnickém obchodu kraje Lancashire nastala krise. Federace mistrů tkalcovských odporučuje, aby mzdy byly o 10 procent sníženy a aby dílny byly hnány slabějí než dosud. Má se za to, že "Amalgamated Association of Cotton-spinners" se vzepře tomuto snížení mzdy a že bude následovati strike a lock-out. V přádelnách lancashirských byl mimo to jeden lock-out teprvé nedávno urovnán."

Co pak to znamená? Nevidí každý, kdo má oči k vidění a neslyší každý, kdo má uši k slyšení, že kdyby stávek a "lockoutů" bylo zde příčinou ohavné clo republikánův— v Anglii by musel to vyvozovati demokratický freetrade čili — jak to zovou — "tariff for revenue only?"

Věru, když ani takovéto "pilulky" našemu lidu by nestačily podati důkaz, že jest celní politika Slavie "hlupstvím" — pak bychom zkrátka museli uznati, že náš lid zde v Americe nejenom nemá více žádného mozku v lebce, nýbrž dokonce že nemá ani žádnou hlavu!